

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
N.-Kikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny“ és „Felső Torontál“
POLITIKAI LAP.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:
Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor.
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egy szám 20 fillér.

Beruházási program.

Jobb későn, mint soha! Régióta vártuk a kormány erélyes akcióját az ország gazdasági bajainak orvoslása céljából. Rettenetes vihar tombolt végig az országon. A gazdasági lét legszilárdabb oszlopai is romba dőltek. A kiegyezési válság, előzőleg pedig a kínai és a délafrikai háború s nem csekély mértékben a német pénzpiacnak immár véget ért nagy szorultsága Magyarország közgazdasági életét éveken át oly hátrányosan befolyásolták, hogy az erősen megviselt organizmus külső támogatás hiányában immár nem tud új erőhöz jutni. Ezt a külső támogatást gazdasági életünk, s főleg a magyar ipar és kereskedelem csakis a kormánytól várhatja. Tagadhatlan, hogy a magyar kormány eddig is sokat tett a baj orvoslására, de szerény keretben mozgó mentő akciója még nem hozta meg a kívánt sikert.

Végre aztán a kormány is belátta, hogy ilyen nagy és ilyen organikus bajon félrendszeresekkel segíteni nem lehet. A válto-

zott felfogásnak eredménye Lukács László pénzügyminiszternek a költségvetés benyújtása alkalmából mondott indokoló beszéde, illetőleg e beszédnek a beruházási programra vonatkozó része, melyből megtudjuk, hogy a kormány ezuttal körülbelül 200 millió öszszeggel akar segítségére sietni a szülő magyar iparnak és vállalkozásnak. A pénzügyminiszteri expozénak erre vonatkozó része így szól:

A kormány mondá. Lukács törvényjavaslatot szándékozik előterjeszteni a beruházásról. Célja ezen beruházásoknak, hogy különböző állami, mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, forgalmi, kulturális, adminisztratív, humanitárius, és más érdekei az államnak, közvetlen kielégítést nyerjenek ezen létesítmények által; magasabb és gazdasági célja pedig az, hogy lendületet adjunk ipari életünknek, hogy felébresszük a vállalkozási szellemet és vért öntsünk a pangó gazdasági organizmusba. Tudom jól, hogy a folytonos és kizárólagos állami munkákkal, állami megrendelésekkel egy or-

szágnak egész iparát alimentálni és fenntartani nem lehet, mindazáltal a jelen viszonyok között nem záródik el a kormány azon reménye elől, hogy abban az esetben, ha sikerül nekünk évről-évre bizonyos rendszerességgel nagyobb munkákat elrendelnünk, nagyobb megrendeléseket tennünk, nagyobb pénzüsszegeket forgalomba hoznunk, ez oly impulzusokat fog adni az ipari és gazdasági tevékenységnek, amelyek alkalmasak lesznek arra, hogy egy jobb, kedvezőbb jövőt készítsenek elő az iparnak. A beterjesztendő törvényjavaslat szerint felhatalmazást nyerne a kormány a legkülönbözőbb munkálatok folyamatba tételére. Így a miniszterelnöki palotának megépítésére, a kultuszminiszterium részére új épület építésére, egy koloniális rendszerű elmegyógyintézet kibővítésére, több rendbeli kórházi és szanatóriumi építkezésre, némely vármegyei szükséglet kielégítésére, a Budapestben levő főkapitánysági épületnek kibővítésére, számos igazságügyi, nevezetesen törvényszéki és fogházi épületnek létesítésére a vidé-

TÁRCA.

A gyermekek lelki világa.

Milyen fokozódó érdeklődéssel olvassuk azokat a regényeket, melyek a nagyok lelki világával foglalkoznak! Milyen lázas kíváncsisággal nyeljük a sorokat, midőn a hősnő vagy hősnő cselekedetei, érzelmei és szenvedélyei bilincselnek le egy-egy drámáibb jelenet keretében és a mikor aztán a regénynek vége van, felsóhajtunk! Oh, milyen szép volt, milyen érdekes! Az emberi lélek milyen kifürkészhetlen!

Ugyanez a kifürkészhetlen lélek nyilatkozik meg a gyermeknél is és nincs hálásabb tárgy, mintha elmélyedünk a gyermekek lelki világába és tanulmányozzuk, hogyan fejlődnek a gyermekekben azok a mozzanatok, melyek később jellemének alapvonásait alkotják, melyek később a jövő társadalmának mozgató rugóivá lesznek.

Pedig eddig vajmi keveset foglalkoztak az írók, a gyermekek lelki világával. A kicsinyek számára írtak már halhatatlan műveket, amelyek a nagyokat is érdeklik rendszerint — de a kicsinyekről még igen keveset.

Pedig ha össze akarná az ember gyűjteni a mi a gyermekszájból megnyilatkozik, köteteket tenne ki. A gyermekek humora és naivitása, eredetisége és furfangos

sága sokkal jobban magával ragad bennünket, mint a nagyok cselekedetei és nyilatkozatai, mert a gyermekek lelke az igazság szent sugárfényében fürdik.

Már a gyermeki lélek legelső megnyilatkozása az anyja és szülei iránt táplált szeretet olyan bájos, olyan olragadó, hogy azt a leíró művészet ritkán tudja a maga teljességében elénk varázsolni. A festők e tekintetben sokkal jelesebbet alkottak és gyermekképek mindenkor a legvonzóbb műalkotások közé tartoztak.

A gyermek lelke a humorban nyilatkozik meg legkedvesebben.

A gyermekszobának e kincses bányáját biaknázni valóságosan lehetetlen, — csak egy-két ilyen humoros megnyilatkozásra akarunk itt kitérni, hogy a gyermekek gyermekeszükkel milyen logikusan gondolkodnak.

A kis Pista báránymimlőbe esett. A jó doktor bácsi az utolsó látogatását teszi és megnyugtatója a mamáját, hogy a himlő elmúlt.

— Ugy-e a báránymimlő megmarad? — kiáltja most a kis Pista. Doktor bácsi, hagyja itt nekem a báránymimlőt!

Ugyancsak vigyázni kell, hogy a gyermekek túl ne járjanak eszünkön. A kis Rózsika rosszkedvet élt. Édes anyja megfedte és azután kérlelte, hogy fogadjon szót.

Rózsika nagynehezen beleegyezett, mire az anyja megöleli, megcsókolja és örömeiben felkiált:

— Most újra te vagy az én aranyos kis lányom.

Mire Rózsika megjegyzi:

— Nem mind alany, ami fénlit — mamuska! — amivel jelezni akarta a kis fucska, hogy ő máskor nem lesz ilyen szófogadó.

Már sokkal naivabb lelkű volt a kis Gyuri, aki sirva fakadt, midőn a kis pöttyes tyukját sülve találták az asztalra.

— Miért nem jutott a szegény pipikém is menyországba, ha meghalt, — volt a szomorupanasz.

Ezzel szemben kész modern gyermek a kis Józsi, nyilván festőnek készül.

Építő kövekből olyan furesa alkotmányokat rakott össze, hogy édes anyja feddőlőleg reá szolt:

— Józsi, milyen furesa dolgokat építesz ma?

Mire Józsi büszkén megjegyzi:

— De, édes anyám, ez szecesszió!

Sokkal kevesebb volt tisztában a művészi kérdésekkel a kis Piroska, akit anyja elvitt magával a szebbnél — szebb festményekkel ékített templomba.

A kis leány nagyokat bámult a szép arany glóriás hosszú szakálu bácsikon és nénikéken és végre méltatlankodva kérdi az anygalkákra mutatva:

Anyuskám, hol aluszik éjszaka a sok kis anygalka — hisz nem férnek itten el.

Az enyém — tied és a jog fogalmával már úgy látszik, sokkal jobban meg tudnak barátkozni, mint a művészettel. Erre vall legalább a kis Aranykának egy nyilatkozata:

Egy nénikéjéhez ment látogatóba és örömpesve borult nyakába.

ken ép úgy a gazdaság különböző ágainak előmozdítását célzó különböző létesítményekre, a Temes-Béga hajózhatóvá tételére, az állami kezelés alatt nem álló egyes folyók szabályozására, a vízmosások megkötésére, téli kikötőnek és rakodópartoknak létesítésére, különböző városok árvédelmi munkáinak megépítésére, kiegészítésére és egyes árvédelmi társulatok segélyezésére, különböző gazdasági célok előmozdítására, így a marhatenyésztés, borértékesítés, a len- és kender-termelés előmozdítására szükséges intézkedésekre, a faértékesítés előmozdítása céljából erdei vasutak építésére, azonkívül az állami vasműveknél különböző természetű beruházásokra. Mind ezeken kívül számos vasuti létesítményekre, amelyek 25 és fél millió koronát fognak igényelni. Azután felhatalmazást kér a kormány a székely vasutak egész hálózatának kiépítésére, a mely ismét számos különböző munkálatokból áll s nem kevesebb, mint 34.200.000 koronát, fog igénybe venni, ezenkívül a fiemei különböző beruházásoknak egyik csoportjára, nevezetesen az ottani kikötőnek egy új medencével való kibővítésére, a kikötőnek különböző vasuti berendezésekkel való kiegészítésére, amely munkálatok ismét 10.700.000 koronát vennének igénybe. Mindezekon kívül számos más vasutépítésre, hidépítésre kérések felhatalmazást; mindez összevéve a felmerülő összes költségeket, körülbelül 200 millió koronát fog kitenni. Egészben véve ezek és ezekhez hasonlóak azok a létesítmények, amelyekre a kormány felhatalmazást kér és amelyek a dolog természete szerint nem egy-

szerre, hanem az éveknek hosszabb sorozatán keresztül fontosság, sürgősség és az előkészítettség stádiumának megfelelőleg volnának létesítendőek. Az összeg, amelyet ezek igénybe fognak venni körülbelül 200 millió koronát fog kitenni, ami természetesen nem illesztetik be a költségvetésbe, hanem a kormány a törvényhozástól felhatalmazást kér, hogy amennyiben szükséges, ezen összeget kölcsönművelet úján fedezze, a kölcsönnek kamatszükséglete pedig beillesztetnék magába a költségvetésbe úgy, amint az az 1903. évre vonatkozólag tervezett ezen műveletek költségei, vagy helyesebben kamatai tekintetében már ebben a költségvetésben meg is történt.

Kétségtelen, hogy a kormány e tervezete elég széles alapon mozog. Sok mindenről gondoskodik e program. S ezért méltán köszönet illeti a pénzügyi egyensúlyért folyton és méltán aggódó pénzügyminisztert. Némi aggodalmat csak az kelt bennünk, hogy a kormány nyilatkozat szerint e program keresztülvitele nem egyszerre, hanem hosszabb idő folyamára van tervbe véve. Az ország szármalmas gazdasági helyzete pedig nem csak gyors, hanem nagyméretű segélyakciót is követel.

Nagyon természetes, hogy a programon keresztülvitele szorosan összefüggő a kölcsönművelet ügyével is. S nem lehetetlen, hogy a pénzügyforrások előteremtése fékező hatással volt a kormány terveire.

Ámde mivel az expozéban a beruházási programot tárgyaló részéből nyilvánvalóan kitűnik, hogy a kormány a legjobb s az összes ténykörülményeket óvatosan mérlegelő szándékkal törekszik

ki fejlődése nagyon sokban attól függ, hogy milyen környezetben nőnek fel. Legjobban észrevenni ezt, ha falusi és városi gyermek kerül össze. A városi gyermek sokkal fecsegőbb, élénkebb, elevenebb eszű. — a falusi sokkal ábrándosabb, méltóbb és szótlanabb.

Innen van talán az, hogy a falun nevelkedett gyermekből sokkal több lángelméjű ember kerül ki, mint a városi gyermekekből, — mert a lelke sokkal inkább magára volt utalva és jobban megerősödhetik bennük az igazi nagyság föltétele: az önösmeret.

A gyermekek lelki világa különös, kültői árnyakban és sugarakban egyaránt gazdag, mesékkel és ábrándokkal teli bűvös birodalom, oda behatolni csak ritka kiváltságosoknak adatott meg.

Egy utlevél van oda csak, a nagy szeretet és innen van az, hogy az anyák, akik legjobban ösmerik a gyermekek lelkét, annyira elfogultak a saját magzatjaik iránt. Holott az, aki a gyermeket nem ösmeri, semmi különösen okosat vagy kedveset nem tud a tulontul feldicsért gyermekben felfedezni.

A gyermek szájhumora enged legjobban bepillantani a gyermekek lelki világába, azonban, fájdalom, a gyermekeknek nemcsak derűs, de fájdalmas életmozzanatai is vannak. Nincsen megindítóbb, mint a szomorú, nyomorgó vagy beteg gyermek.

De minek rontsuk el a derűs hangulatunkat a szomorú gyermekhistóriákat meséljük el más alkalommal.

Gerő Atilla.

az elernyed gazdasági élet fölelevenítésére, bizalommal és hálával fogadjuk a 200 milliónyi beruházásokat ígérő munkaprogramot.
sz. s.

„A szláv áramlatok és hazánk.“ Esterházy János gróf. a főrendiház tagja e czim alatt irt a szláv nemzetiségi mozgalomról egy nagyobb szabásu tanulmányt. A 126 lapnyi vaskos füzet csak egy fejezete ama terjedelmesebbnek ígérkező tanulmányoknak, amelyeket „Nemzetiségi tanulmányok“, czim alatt szándékozik időnként közzétenni. Jeles tanulmányában a pánszláv törekvésekkel foglalkozik, hogy miben áll a szlávészme fejlődése, jelenlegi állapota és a jövőre vonatkozó törekvése? Egy következő fejezetben a pánszláv propaganda egyetemes képét rajzolta meg monarchiánkban. „A pánszláv propaganda speciális képe a magyar Felvidéken“ czimű fejezetében pedig bőszeges adatokkal és idézetekkel tárja fel azt az aknamunkát, amelyet az éjszaknyugati vármegyékben a tót nemzetiségi politikusok évek óta egyre növekedő vakmerőséggel folytatnak. A tanulmányt befejező Zárszó-ban előadja ama nézeteit, amelyek azokat az eszközöket jelölik meg, amelyekkel elejét lehet venni a pánszláv üzelmek erősödésének. Nézeteit a következő három pontban foglalja össze: I. A kormány feladata: a cseh-tót, illetőleg a pánszláv üzelmek hathatósabb ellenőrzése. II. A törvényhozás feladata: kimondani a nemzetiségi politikusok erkölcsi vagyis politikai összeférhetetlenségét. III. A kormány és a társadalom: támogassa és becsülje meg a hazafias nemzetiségi elemeket és csinálja meg a felvidéki magyarbankok trustját, a tót pénzintézetek káros hatásának ellensúlyozására.

Üdvös eszme — biztató jövő.

Nincs talán intézmény, melyet annyira és annyiszor támadtak és szapultak volna, mint az ugynevezett koronás takarékoszövetkezeteket. Keletkezésük mindössze néhány esztendőre vezethető vissza és hogy mennyire beváltak és minő kedvező eredménnyel dolgoznak azok az intézetek, semmisem bizonyítja jobban, mint gyors és rohamos szaporodásuk, úgy hogy ma már minden valamire való helységben találunk a leghangzatosabb, impozáns, czimek alatt ily „humánus“ szövetkezetet.

A takaréktintézetek e faja eredetileg a szegényebb néposztály, a megszorult kis iparosok, kis kereskedők, hivatalnokok stb. jöttevőjének indult; a nyomasztó helyzetűek támogatója, istápolója, pártfogója óhajtott lenni. Kölcsönökért könnyen visszafizetési módozatok mellett. A folyósított összeget heti, havi avagy negyedévi rátákban alacsony kamattal lehetett — szerintök törleszteni.

A kis existenciák megkönnyebbültén lélekzetek föl, hogy ime végre egy oly intézmény, mely súlyos bajukon kétségbeesztő helyzetükön hivatva van segíteni.

A csalódás, fájdalom, nem maradt el. Nyilvánvalóvá lett, hogy csak igen nehezen és rendkívül bonyodalmas uton juthattak pénzhez és az állítólag mérsékelt kamatláb tekintélyes és a kis emberek zsebéből nem igen tellő perczenté fajult.

A folytatását e kevésbbé humánus czélzattal létesült intézménynek ösmerjük, miért is rátérünk tulajdonképeni tárgyunkra, annak ötletéből, hogy Bács-

—Itt van a te kis Arankád!
—Kis buksi, hisz te nem az enyim vagy, hanem az édes anyádé, évődött velelt összeesőkolva nénikéje.

— De néni — ha én neked adom magamat — akkor a tied vagyok.

Egészen másképp gondolkodott adásvétel dolgában a kis Zoltán. Valahonnan két arany fillért kapott és elszaladt a szomszéd boltba cukorért.

A kereskedő odaadja neki a kért cukorkát, miközben Zoltán hol a stanczira, hol pedig a szigorú kereskedőre néz nagy barna szemével.

Végre nagy fontoskodva megszólal:

— Ha én volnék a cukros bácsi és hozzám jönne a kis Zoltán cukorért, akkor én két fillérért három nagy paklit adnék neki.

Még csak a kis Emilről hadd emlékezzünk meg, akinek kis testvérkét hozott a gólya. Mikor a szomszédos előszobából hallja a kicsike sirását, kíváncsian kérdi:

— Kis sir odabent?
— A kis testvéred, akit most hozott a gólya.

Mire Emilke parancsolóan toppant a lábával:

— Csönd legyen odabenn most játsszom.

A felhozott kis gyermek históriák eléggé élénken illusztrálják, hogy a gyermekek milyen helyesen gondolkoznak ártatlan eszükkel és milyen korán megnyilatkoznak azon lelki tulajdonságok, melyek jellemüket alkotják későbbi korban.

Világos dolog, hogy a gyermekek lel-

Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága nemrégiben őszi rendes közgyűlést tartotta, melynek legfigyelemreméltóbb tárgyát a főispánok egy néptakarékpénztár létesítésére vonatkozó átirata képezte. A főispán a takarékpénztár létesítését két nagyjértékű és fontosságú célként óhajtja elérni; egyrészt olcsó kölcsönöket adni a népnek, másrészt pedig az elérendő tiszta nyereséget kulturális és közgazdasági kérdések megoldására fordítani.

Bizonyos, hogy Bács-megye főispánjának szép és nemes eszméje röviden a megvalósulás stádiumába fog jutni s a kitűzött, valóban humánus cél minden tekintetben fogja szolgálni, amennyiben a megye áll majd az élén a takarékpénztárnak és tekintélyes férfiak ellenőrzése mellett fogja jótékony működését kifejteni.

Ama szegény emberek, kiknek nyomasztó helyzete a kölcsönt égetően megkívánja és komoly, törekvő, becsületos munkájuk révén az összeget módjában áll törleszteni, megkapják majd a takarékpénztár segítségét.

Nem lesz annyi herceze — hurczájuk, mint más szövethozókéknál és inkább számíthatnak a jórészt érdekükben alakult takarékpénztár támogatására:

Bács-megye fenkölt gondolkozású főispánja eszméjén kellene fölbuzdulni a többi vármegyéknek is és megyei felügyelet és ellenőrzés mellett jobbadán a nép igaz érdekeit szolgáló, a kis egzisztenciák, nyomasztó viszonyait enyhítő takarékpénztárakat alakítani.

A cél itt mindenképpen önzetlen, mert kezességet nyújt a takarékpénztár, hogy nem a kapzsi haszonleséit, hanem igazán a nép segélyezésének üdvös jelszavát tüzi zászlajára. A dolgos, munkás, szorgalmas, de súlyos gondú népnek e nemes terv, megvalósulás esetén, megbecsülhetetlen és egyben az országban is jobb és enyhébb állapotokat teremtené, tekintve már azt a közülmény, hogy az elért tiszta nyereséget közhasznú kulturális célokra fordítják.

Vajha el lehetne érni ezzel az ujjal a jelenlegi nehéz viszonyoknak némi enyhítését. Talán elejét vennék a sok elégtelenségnek, panaszhangnak és a nagyarányú kivándorlásoknak is és a terhes gondokban sanyló szegény embereket frissebb, vidámabb munkára serkentendők, minek az állam is nagy hasznát látná.

Balázs Jenőnek.

I.

Balázs Jenő nyilatkozatomra, a mint ezt másként nem is vártam, egy hosszú lére eresztett cikkkel válaszol, a melyben üres szavakkal, elferdítésekkel és újabb valótlanok elöadásával igyekszik kikerülni az általam megjelölt, ezen ügy tisztázására egyedül alkalmas egyenes utat.

Én a birói utra nem mehetek, mivel Balázs Jenő saját beismerése szerint is csak politikai működésemet támadta s én vajmi keveset törődöm e tekintetben az ő véleményével. Megfordítva áll az ő ügye. Én nyilatkozatomban készen ajánlkoztam arra, hogy a bíróság előtt bizonyítom, hogy őt hírlapi működésében anyagi érdekek vezérlik s így ha legkevesebbet is tart hírlapírói tisztességére, neki

egyenes kötelessége lett volna az ügyet, a bíróság elé vinni, hogy lássa a bizonyítékokat, mert csak akkor, ha én nem bizonyíthatnám, lenne ő jogosítva engem és tanuimat rágalmozóknak nyilvánítani. Ha ő ezt előbb teszi, mintsem a tanúk neveit is tudná, úgy ismét csak revolverezik és komoly emberek előtt nevetségessé teszi magát. Adjon alkalmat Balázs Jenő arra, hogy 5-6 előkelő állású, tisztességes úriember hit alatt mondja el a legilletékesebb fórum — a bíróság — előtt mit tud ez ügyben s mindjárt tisztázva lesz az, hogy én ke-restem-e őt, avagy ő ajánlkozott-e nekem? Mert ha ezt nem teszi, minden tisztességes embernek velem együtt csak egy véleménye lehet a szerkesztő úrról, hogy t. i. ügyét nem tartja annyira tisztának, hogy a bíróság elé merné vinni.

Röviden kijelentem, hogy Balázs Jenőnek reám vonatkozó előadásai valótlanok, hogy előbbi nyilatkozatomban foglaltakat szóról — szóra fentartom s hogy azokat nem lehet üres szószátyárkodással elútni.

Ez végső szavam ezen ügyben!

Dr. Bogdán,

II.

Dr. Bogdán Zsivkó Nagyikinda város polgármestere a „Torontáli Hírlapot“ és Balázs Jenőt a „Torontálnak“ és lapunknak múlt vasárnapi számában oly súlyosan támadta és sértette meg, hogy annál súlyosabban ujságírói tisztességet és egyéni becsületet sérteni már alig lehet.

Balázs Jenő a helyett hogy e sértés miatt haladéknélkül és magától a sértőtől venne elégtételt, a „Torontáli Közlöny“ fenyegeti meg azzal, hogy ha még csak egyellen-egyszer merészelné nyulni az ő egyéni becsületéhez, ujságírói szeplőtleniségéhez és tisztességéhez, akkor félre tesz minden kiméletet stb.

Nekem e fenyegetésre csak két rövid megjegyzésem van. Ne féljen Balázs Jenő. Lapon egyéni becsületre soha sem utazott. A mi különösen az ő becsületét és ujságírói szeplőtleniségét illeti, azzal a polgármester és pedig a mint látszik, megtorlás nélkül, oly alaposan végzett, hogy azt már tullicitálni egészen felesleges dolog volna.

Másik megjegyzésem, hogy cikkjének sértésait és fenyegetéseit (kihágási b. t. 41. §) a bíróság és a hírlapírói tisztesség dolgában illetékes hírlapírói fórum elé viszem.

dr. Kiss Károly.

HIREK.

— **Uj ügyészi megbizott.** Az igazságügyminister Domány Ödön helybeli kir. törvényszéki aljegyzőt a kir. járásbírósághoz ügyészségi megbizottnak rendelte ki és előkészítő szolgálat végett a nagyikindai kir. ügyészséghez osztotta be.

— **A reformáció önnepé,** 385 éve annak, hogy Luther Márton, a XVI. századbeli reformációt megindítja a württembergi vártemplom ajtajára kifüggesztette 95 tételel s ezzel nyilvános kifejezést adott a róm. kath. anyaszentegyházról való elszakadásának és mintegy megvetette a reformált vallás alapját. Ennekemlékét minden év október 31-ikén megünnepelik a protestánsok. A reformátusoknál ma istentisztelet tartatik, a nap jelentősége alkalmából.

— **A nótafa estélye.** Dankó Pistája javára rendezendő este holnap 3-án lesz a Nemzeti szálloda nagytermében megtartva, melyre a jó magyar közönséget ezúttal meghívjuk és kérjük az ott való minél számosabb megjelenésre. Az estélyen Mészáros Sándor zenekara válogatott szép nótákkal fogja gyönyörködtetni a hallgatókat. Belépti díj nincsen, csak a szokásos tányérozás, és az ebből befolyó összeg a beteg művészeknek lesz elküldve, hogy a déli országokban való üdülés költségeihez némiképp mi is hozzájáruljunk.

— **Felhívás az összes állami elemi tanítókhöz!** Kartársak! Az állami tisztviselők fizetés-rendezésének tizenkettedik órájában meggyőződünk arról, hogy az állami tanítóknak a fizetési fokozatokba ígért beosztása elmarad. A mellőzéshez szokott áll. tanítószolgálat különben sem túlvértes reményeire a Néptanítók Lapja ráborította a szemfedőt. A pénzügyminiszter által az áll. tanítói személyzetnek kilátásba helyezett fizetési csoportokkal kapcsolatos körpótlék rendszer — a napi lapokban közölt fizetésünket rendező tervezet szerint, — szintén csak üres ígéretnek látszik. Fizetésünknek a közölt terv szerint való rendezése esetében egy újabb emberöltőre koldustarisznyát kapnánk a nyakunkba. Az áll. tisztviselők fizetésének emelése azért vált szükségessé, mert jellemlegi illetményeik elégtelenek a megélhetésre. Az áll. tanítónak pedig még azt a fizetést sem akarják megadni, mely a legkisebb kvalifikációju áll. tisztviselők megjavítandó illetményeivel egyenértékű. Az anyagi sérelemhez járul azonban még a tanítói állás tekintélyének hallhatatlan arculcsapása azáltal, hogy a csak oklevéllel elfoglalható tanítói állás, az igazolványos altisztek vagy a középiskola 4 osztályát végeztek által betöltött tisztviselő állásnál ismét kevesebbre becsülszik. Anyagi érdekeink és erkölcsi méltánytalan megsértését nem tűrhetjük tovább is tétlenül Kartársak! Emeljük fel tiltakozó szavunkat. Indítsunk országos mozgalmat. E célból mi, a határszélen működő pancsovai áll. tanítók megragadjuk a kezdeményezést és meghívjuk az ország összes áll. elemi iskolák tanító-ságát a november hó 10-én délelőtt 9 órakor Budapesten a „Tanítók Otthonában“ (VIII. József-körút 8. sz. tartandó országos gyűlésre. A gyűlés előestéjén, november 9-én este 9 órakor ugyanott előtervezet lesz. Célunk: az állami tanítók fizetésének méltányos emelése és a tanítói állás tekintélyének megővése érdekében illetékes helyen a szükséges lépéseket megtenni. Ezt azonban csak úgy érthetjük el, ha egy mindnyájáért és mindnyáján egyéért, sorompóba lépünk. Gyertek hát kartársak! Sokan, mindnyájan jöjjetek, mutassuk meg, hogy állásunk értékének teljes tudatával birunk.

A pancsovai áll. el iskolák tanító.

— **Egyszerűsítés.** A közigazgatás egyszerűsítésén mindenképpen rajta vannak a ministeriumokban. Legközelebb a földmivelésügyi minister szüntetett meg egy teljesen felesleges dolgot. Elrendelte ugyanis, hogy a járványos betegségekről minden nyolcz napban s azonkívül havonta is felterjesztendő jelentések elmaradnak s elég lesz csak a járvány kezdetét és végét jelezni.

— **Ujonezok felesketése.** A helyben állomásozó 3. Hadik huszárezred divíziójához beosztott s az idei október hóban bevonult ujonez huszárok tegnap tették le a szokásos hűségi esküt a róm. cath. templomban teljes díszben a Doba y huszárkapitány vezénylete mellett a szintén díszbe öltözött tisztikar jelenlétében.

— **Egy tanítónő magyar neve.** Smekeál Teréz áll. isk. tanítónő Kis-Zombori lakos családi nevét „Székely“-re magyarosította.

— **Magyar név.** Kis kóru Weibljennő és Pál zombolyai lakosok családnevüket „Vajda“-ra magyarosították.

Különös boszu. Lovrészki Mirkó szerbszentpéteri fiatal gazda okt. 28-án egésznap a korosmában mulatott egy szál muzsika mellett. Késő este a jó kedvű fiatal gazda felszolitotta Belicsán Obrád muzsikust, hogy kísérje haza muzsikaszó mellett. Belicsán nem volt erre hajlandó, mert a fiatal gazda csak itatta, de egész nap egy fillért sem fizetett neki. Valahogyan megis szökött a korosmából, de Lovrészki utána ment, s miután a muzsikus ablakán hiába zörgött rágyújtotta a szalmafedelű viskót. Azután bezúta ablakát és azon bekialtolt, hogy jöjjen ki most már mulathat ő. A községi előljárásság feljelentette az esetet a csendőrségnek.

A megtérült kár. B. becsületes szabó-mestert baráti körben nyugtalan természetű embernek ismerték. Folyton új terveköt kovácsolt, minden pillanatban újvállalatokba bocsájtkozott, azonban semmit sem bonyonyított le eredményesen. Alig volt a városban egyesület, melynek habár mindig csak rövid időre, tagja ne lett volna. A legutóbbi társulást tíz barátja és iparostársa rendezte oly czélból, hogy közösen öt egész osztálysorsjeggyel játszanak a legnagyobb osztálysorsjáték-üzletben Török A. és Társa bankházában (Budapest, Teréz-körút 46. b.) Kezdetben örömmel csatlakozott társaihoz, azonban csak két osztályon át fizette be az esedékes összeget, mert mint mindig, úgy most is gyorsan elvesztette türelmét és a társaságból kilépett. Négy héttel a kilépés után a mi szabónk vacsora után családi körben olvasa az esti lapot. Az újságot felületesen forgatja, midőn tekintete egy kis közleményen megakadt, mely nyilvánosságra hozza Török bankház mesés szerencsését. Egyszere csak elfutja a méreg és dühtől izgatva kiáltja: „Ilyen pech! Az a szám, melylyel játszottam, főnyereményt nyert. És én balga, beszünttettem a játékot. Ilyesmivel csak velem történhetik! — Egy pillanatig kinos esőnd uralkodott a szobában, egyszere azonban a család legidősebb fia egy hatalmas „Eljent“ kiált és mintha megőrült volna, elkezd az asztal körül táncolni. „Apám! — kiáltja izgatottan — a kár megtérült! Én ezzel a sorsjeggyel hátad mögött tovább játszottam!“

Elnyelték a „kis Kohnt“. Egy berlini kupléréfrain révén nagy népszerűsége tett szert a kis Kohu, olyanyira, hogy egy kis ólom torzfigurát is gyártottak s azzal elárasztottak mindeneket. Bajára is eljutott a kis Kohnt, ott is kérdezték: Nem látta a kis Kohnt? Egyik takarékpénztári tisztviselő is vett ilyen apró torzfigurát s otthon megmutatta a feleségének s azután odadobta két éves kis leányának, hadd játszó vele. A kis gyermek természetesen a szájába vette s véletlenül elnyelte. Eddig meg lehetően kómikus a kis Kohnt kalandja. A gyermek azonban csakhamar rosszul lett a kis Kohntól s daczára a bajai orvosok minden iparkodásának, a kis Kohnt nem sikerült elteríteniök. A kétségbeesett szülők felvitték igen komolyan beteg gyermeküket a fővárosba, hogy operatív után távolítsák el a veszedelmet okozó kis Kohnt.

IRODALOM. SAJTO. MŰVÉSZET.

Révai kalendárium 1903. A könyvvásárló közönség körében nagynépszerűségeok örvendő Révai Kalendáriumnak most jelent meg az 1903. évre szóló folyama. Mint a multban, úgy most is igen érdekes és változatos a tartalma. Czélja a kalendáriumnak, hogy megösmertesse és megkedveltesse a publikummal a magyar irodalom kiválóbb termékeit, azokat, melyeket megszerezni érdemes és szükséges is.

Emellett hasznos utmutatással szolgál a könyvvasárlásra és könyvtár-berendezésre nézve, érdekes cikkekben tárgyalja az irodalmi kérdéseket és elbeszéléseket közül a legkiválóbb írók tollából. Tartalmából kiemeljük Salgó Ernő cikkét Rákosi Viktorról, kinek munkái most indulnak meg egyöntetű összkiadásban, ami az ideai könyvpiacz legfontosabb eseménye. Érdekes irodalmi újdonságul jelzi továbbá Falk Miksa „Kor és jellemrajzok“ című művének megjelenését és érdekes cikket hoz a jeles politikusról. Az ismerterjesztő cikkek egész sora mellett Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Eötvös Károly és Rákosi Viktor elbeszélései gazdagítják a kalendárium tartalmát. A Révai kalendáriumot ingyen kapja meg bárki, ha a Révai Testvérek Irodalmi Intőzet Részvénytársasághoz (Budapest, VIII. Üllői út 18.) fordul.

Közgazdaság.

Vöröshere mag. A két héttig tartó rendkívüli áremelkedés után kissé nyugodtabb lett a hangulat, mindazonáltal az árak nem csökkentek és a forgalom sem lett gyengébb. — Vajjon a jelenlegi árak állandóak maradnak-e, avagy eme kis szünet után az emelkedés tovább fog tartani, az most egyesegyedül attól függ, hogy Oroszországban tényleg meghinsult-e a termés avagy csak elkésett esépléssel kell számolnunk. Egyelőre még Erdély majdnem minden nagyobb állomásain, valamint ama megyék városaiban, hol ez idén jó termés volt, Cseh, Morva, és Németországból való kereskedők talalhatók és jó árral fizetnek, különösen sötétkék, öregszemű árúért, melyért 76 koronát adnak 50

kilónként állomáson. — A vöröshere magban beállott áremelkedés egyéb magvakra is hatott, úgy hogy az elmúlt héten világosszínű, öregszemű luczernamag már 60—62 koronán fizettetett 50 kilónként. Fehérrheremagból egy nagyobb tétel 70 koronáért adatott el 50 kilónként. — Bükköny változatlan muharmag némileg emelkedett ambár, baltaczim nyuodt irányzatú.

Jegyzések nyersárúért 50 kilónként Budapestben:

Vöröshere mag	65—75 korona
Luczernamag	60—64 „
Muharmag	7 $\frac{1}{2}$ —8 $\frac{1}{2}$ „
Baltaczim	14—14 „

Nyilttér*).

Henneberg-selyem

csak akkor valódi, ha közvetlenül tőlem veszik, fekete fehér és szines blouzokra és ruhákra méterenként 65 krtól 14 fi. 15 krig. mindenkinek bérmentve és vámmentesen a házhoz szállítva minták azonnal. A schweitz levelekre kettős portó,

G. Henneberg selyem Gyáros
(cs. és k. udv. szállító) Zürichben.

*) Ebben a rovatban közlőttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. KISS KÁROLY.

Kladóli-Nyomda, N.-Kikindán. Telefon. sz. 15-

Hirdetések.

Általunk kifizetett főnyeremények

A m. kir.

OSZTÁLYSORSJATEK

november 20-án kezdődő HUZÁSARA

postafordultáival küldünk szét sorsjegyeket az 1-ső osztályhoz:

$\frac{1}{8}$ á K. 1.50	$\frac{1}{4}$ á K. 3. —	$\frac{1}{2}$ á K. 6. —	egész K. 12. —
-------------------------	-------------------------	-------------------------	----------------

Csakis nálunk kaphatók az annyira kedvelt

KIS SZAMOK:

1-től 300-ig.

A születési évszámok 1801-től 1900-ig és más SZERENCSÉ SZAMOK.

Az összeget postautalványon kérjük:

FŐVÁROSI SORSJEGYIRODA

BOGDÁNY S.

BUDAPEST, Sas-utca 23. I.

Telefon 14—41.

602.000 kor. a 240-es számra.

400.000 kor. a 11.119-es számra.

200.000 kor. a 48.000-es számra.

200.000 kor. a 79.559-es számra.

100.000 kor. a 2407-es számra.

90.000 kor. a 2407-es számra.

40.000, 30.000 és sok más negyezb nyeremény.

11233 sz. tkvi 1902.

Ujabb-árverési-hirdetmény.

A nkikindai kir. tszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtónak Keczyt Jakov mokrini lakos végrehajtást szenvedett ellen 1165 kor. 25 fill. tőke s jár. kielégítése miatt ügyében a területén levő s a mokrini 646 szíjtkvben. A I. 1 sor (1020—1021) hrzi 1040 öir szám alatt felvet ingatlan 800 kor. kikiáltási árban Mokrin községhezánál 1902 évi november hó 10 ik napjának d. e. 10 órajakor bir. végrehajtási árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tszéki mint tkvi hatóság.
N-Kikindán, 1902 márczius hó 27 én.

Kapustyák.
kir. tszék bíró.

11232 szám tkvi. 1902.

Ujabb-árverési hirdetmény.

A nkikindai kir. tszék mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtónak Vljakov Milos és Vljakov Nóva basahidi lakosok végrehajtást szenvedtek elleni 316 kor. 14 fill. tőke s jár. kielégítése miatt ügyében a területén levő s a basahidi 1265 szíjtkvben A. I. 1 sor. (80—81) hrsz. 77 öir. sz. alatt felvett s Vljakov Milos és Nóva basahidi lakosok tulajdonát képező ingatlan 800 kor. kikiáltási árban Basahid községhezánál 1902. évi november hó 10-ik napjának d. e. 10 órajakor birói végrehajtási árverés alá fog bocsátatni, és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

A venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% -át készpénzben v. óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni v. neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tszék mint tkvi hatóság.

Nagy-Kikindán, 1902. évi szeptember hó 27-én.

Kapustyák kir. tszéki bíró.

11633 szám tkvi 1902.

Utóajánlati árverési hirdetmény.

A nkikindai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Hochstrasser János mint a vb. Takarékos és előlegegyelet r. t. csődömeggondnokának önkénytes árverési ügyében a területén levő a nagykikindai 4041. szíjtkvben A. II. 1—3 5. sor. 6195. a 10791 a 9394 a s (12790a/I 12790a/I) hrsz. alatt felvett ingatlanok 1788 kor. az ugyanottani 11093. szíjtkvben A II. 1. sor. 8482. hrsz alatt felvett ingatlan pedig 650 kor. kiáltási ár mellett a beadott utóajánlat folytán ezen kir. törvényszék árverési termében 1902. évi november hó 24. napjának d. e. II. óra-kor újabb birói végrehajtási árverés alá fog bocsátatni azzal, hogy az ingatlan az utóajánlattevő által beígért és pedig a nagykikindai 4041. szíjtkvben felvett ingatlan 2090 kor. a nagykikindai 11093 szíjtkvben felvett ingatlan pedig 127 kor. alabban nem fog eladatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% -át készpénzben v. óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, v. neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tszék mint tkvi hatóság.

Nagykikindán, 1902. évi október hó 9 napján.

Kapustyák kir. tszéki bíró,

Óh Jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, reketség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

"NÁDOR" GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci körút 17.

Ellen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

KAPHATÓ: Nagy Kikindán: Radulovits N., Erős Aladár, Rogátsy Kálmán, Neumann Ferencz gyógyszerárakban. Csatádon: Bierbaum Gyula gyógyszerárakban. Német Csanádon: Dermla Róbert gyógyszerárakban. Török-Kanizsán: Bagary Géza gyógyszerárakban. Zombolyán: Dr. Botos Kornél, Holz Mátyás gyógyszerárakban.

Rendkívüli szerencse

BIHARI EDE

főrudájában, ahol eddig több mint

ÖT MILLIÓ

koronát fizettek ki, közötté

600,000 kor. a 69686. számára
600,000 kor. a 29718. számára

Nem kell gazdagnak lenni, hogy de általa meggazdagodhatunk!
egy sorsjegyet vásároljunk.

SZERENCSE-NAPTÁR.

Január	Február	Márczius	Április	Május	Junius	Julius	Auguszt.	Szeptemb.	Október	Novemb.	Decemb.
1 69686	1 49238	1 29711	1 78744	1 57927	1 39446	1 28789	1 57988	1 29017	1 15420	1 00690	1 32091
2 69687	2 49239	2 29712	2 78745	2 57928	2 39447	2 28790	2 57989	2 29018	2 15421	2 00691	2 32092
3 69688	3 49240	3 29713	3 78746	3 57929	3 39448	3 28791	3 57990	3 29019	3 15422	3 00692	3 32093
4 69689	4 49241	4 29714	4 78747	4 57930	4 39449	4 28792	4 57991	4 29020	4 15423	4 00693	4 32094
5 69690	5 49242	5 29715	5 78748	5 57931	5 39450	5 28793	5 57992	5 29021	5 15424	5 00694	5 32095
6 69691	6 49243	6 29716	6 78749	6 57932	6 39451	6 28794	6 57993	6 29022	6 15425	6 00695	6 32096
7 69692	7 49244	7 29717	7 78750	7 57933	7 39452	7 28795	7 57994	7 29023	7 15426	7 00696	7 32097
8 69693	8 49245	8 29718	8 78751	8 57934	8 39453	8 28796	8 57995	8 29024	8 15427	8 00697	8 32098
9 69694	9 49246	9 29719	9 78752	9 57935	9 39454	9 28797	9 57996	9 29025	9 15428	9 00698	9 32099
10 69695	10 49247	10 29720	10 78753	10 57936	10 39455	10 28798	10 57997	10 29026	10 15429	10 00699	10 32100
11 69696	11 49248	11 29721	11 78754	11 57937	11 39456	11 28799	11 57998	11 29027	11 15430	11 00700	11 32101
12 69697	12 49249	12 29722	12 78755	12 57938	12 39457	12 28800	12 57999	12 29028	12 15431	12 00701	12 32102
13 69698	13 49250	13 29723	13 78756	13 57939	13 39458	13 28801	13 58000	13 29029	13 15432	13 00702	13 32103
14 69699	14 49251	14 29724	14 78757	14 57940	14 39459	14 28802	14 58001	14 29030	14 15433	14 00703	14 32104
15 69700	15 49252	15 29725	15 78758	15 57941	15 39460	15 28803	15 58002	15 29031	15 15434	15 00704	15 32105
16 69701	16 49253	16 29726	16 78759	16 57942	16 39461	16 28804	16 58003	16 29032	16 15435	16 00705	16 32106
17 69702	17 49254	17 29727	17 78760	17 57943	17 39462	17 28805	17 58004	17 29033	17 15436	17 00706	17 32107
18 69703	18 49255	18 29728	18 78761	18 57944	18 39463	18 28806	18 58005	18 29034	18 15437	18 00707	18 32108
19 69704	19 49256	19 29729	19 78762	19 57945	19 39464	19 28807	19 58006	19 29035	19 15438	19 00708	19 32109
20 69705	20 49257	20 29730	20 78763	20 57946	20 39465	20 28808	20 58007	20 29036	20 15439	20 00709	20 32110
21 69706	21 49258	21 29731	21 78764	21 57947	21 39466	21 28809	21 58008	21 29037	21 15440	21 00710	21 32111
22 69707	22 49259	22 29732	22 78765	22 57948	22 39467	22 28810	22 58009	22 29038	22 15441	22 00711	22 32112
23 69708	23 49260	23 29733	23 78766	23 57949	23 39468	23 28811	23 58010	23 29039	23 15442	23 00712	23 32113
24 69709	24 49261	24 29734	24 78767	24 57950	24 39469	24 28812	24 58011	24 29040	24 15443	24 00713	24 32114
25 69710	25 49262	25 29735	25 78768	25 57951	25 39470	25 28813	25 58012	25 29041	25 15444	25 00714	25 32115
26 69711	26 49263	26 29736	26 78769	26 57952	26 39471	26 28814	26 58013	26 29042	26 15445	26 00715	26 32116
27 69712	27 49264	27 29737	27 78770	27 57953	27 39472	27 28815	27 58014	27 29043	27 15446	27 00716	27 32117
28 69713	28 49265	28 29738	28 78771	28 57954	28 39473	28 28816	28 58015	28 29044	28 15447	28 00717	28 32118
29 69714	29 49266	29 29739	29 78772	29 57955	29 39474	29 28817	29 58016	29 29045	29 15448	29 00718	29 32119
30 69715	30 49267	30 29740	30 78773	30 57956	30 39475	30 28818	30 58017	30 29046	30 15449	30 00719	30 32120
31 69716	31 49268	31 29741	31 78774	31 57957	31 39476	31 28819	31 58018	31 29047	31 15450	31 00720	31 32121

Mikor van a születésnapom?

Mindenki azt a számot vásárolja, amely véletlenül a neve- vagy születésnapjára fel van jegyezve. Ezen számokból nemcsak egész sorsjegy, de 1/2, 1/4, 1/8 is kapható. Csak azon legrosszabb esetben kúldök hasonló számot, ha a kért szám már el volt adva.

Az 1. osztályú sorsjegyek ára:

egy nyolczad (1/8) 75 frt vagy 1.50 k. || egy negyed (1/4) 1.50 frt vagy 3.— k.
egy fél (1/2) 3.— " " 6.— " || egy egész (1) 6.— " " 12.— "

Eredeti sorsjegyek utánvétellel vagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében kúldök. Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen mellékelem. A hivatalos nyereményjegyzéket húzás után azonnal kúldöm. Sziveskedjék megrendeléseit azonnal, de legkésőbb

f. évi november hó 8-ig

alóliert szerencsés főelárúsítóhoz juttatni

BIHARI EDE

Budapest, Városház-utca 14.

Mindenféle üzleti könyvek takaréktárak és kereskedelmi üzletek részére kaphatók a Kiadói Nyomdában.

A

Kiadói-Nyomdában

jó házból való két fiu tanonczul azonnal felvétetik.

Kis hirdetések

felvétetnek e lap

Kiadóhivatalában

Állást keresők, munkaadók, vevők és eladók, bérlők és bérbeadók és mindazok, akik a nagyközönség köréből keresik az érdekelt feleket, hirdessenek a

„Torontáli Közlöny“ Kis hirdetések

rovatában.
A kis hirdetések rovatában minden szó egyszeri beiktatása 2 fillért vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül.

Vidékről igen kényelmesen beküldhetők a kis hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére a kis hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja a kis hirdetés árát.

A „Torontáli Közlöny“
Kiadóhivatala Népkert utca

Alapítotott 1832 ben.

Mindenütt kapható.

FERNOLENDT

Fénymáz, a világ legjobb fénymáza és Cremje világos czipőkhöz a legszebb fényt adják a czipőnek és tartóssá teszik a bőrt. Sárga vagy barna bőrből készült foltos, használt czipők a „Lyosin“ remekfénymáz használata következtében uj színüket visszanyerik.
Gyári raktár: Wien, I., Schulerstrasse 21

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydúsabb sorsjáték a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

110,000 sorsjegyre, 55.000 pénznyeremény jut.
Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000.000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 437 a 2000, 803 a 1000, 1528 a 500, 140 a 300, 34450 a 200, 4850 a 170, 4850 a 130, 100 a 100, 4350 a 80, 3350 a 40, Összesen:

14.459,000 korona, azaz Tizennégy millió 459.000 korona.

SZERENCSÉNAPTÁR.											
Januar	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 779	1 858	1 927	1 996	1 1065	1 1134	1 1203	1 1272	1 1341	1 1410	1 1479	1 1548
2 657	2 2627	2 3054	2 10164	2 12301	2 12301	2 53334	2 53334	2 53334	2 53334	2 53334	2 53334
3 25325	3 25151	3 25223	3 82718	3 85311	3 85311	3 85311	3 85311	3 85311	3 85311	3 85311	3 85311
4 37428	4 42203	4 20297	4 38191	4 38191	4 38191	4 38191	4 38191	4 38191	4 38191	4 38191	4 38191
5 38965	5 51623	5 38181	5 44327	5 44327	5 44327	5 44327	5 44327	5 44327	5 44327	5 44327	5 44327
6 51623	6 59013	6 42573	6 52527	6 52527	6 52527	6 52527	6 52527	6 52527	6 52527	6 52527	6 52527
7 56820	7 66671	7 52907	7 64427	7 64427	7 64427	7 64427	7 64427	7 64427	7 64427	7 64427	7 64427
8 65657	8 67163	8 66318	8 65638	8 65638	8 65638	8 65638	8 65638	8 65638	8 65638	8 65638	8 65638
9 67168	9 79744	9 69811	9 78007	9 78007	9 78007	9 78007	9 78007	9 78007	9 78007	9 78007	9 78007
10 75920	10 88219	10 87188	10 86007	10 86007	10 86007	10 86007	10 86007	10 86007	10 86007	10 86007	10 86007
11 80489	11 89352	11 79770	11 89277	11 89277	11 89277	11 89277	11 89277	11 89277	11 89277	11 89277	11 89277
12 89301	12 109613	12 91857	12 109613	12 109613	12 109613	12 109613	12 109613	12 109613	12 109613	12 109613	12 109613
13 109613	13 109919	13 91857	13 109919	13 109919	13 109919	13 109919	13 109919	13 109919	13 109919	13 109919	13 109919
14 109919	14 92873	14 109919	14 92873	14 92873	14 92873	14 92873	14 92873	14 92873	14 92873	14 92873	14 92873
15 92873	15 28323	15 109919	15 92744	15 92744	15 92744	15 92744	15 92744	15 92744	15 92744	15 92744	15 92744
16 984	16 8573	16 92712	16 4677	16 4677	16 4677	16 4677	16 4677	16 4677	16 4677	16 4677	16 4677
17 8484	17 8625	17 3067	17 10478	17 17320	17 17320	17 17320	17 17320	17 17320	17 17320	17 17320	17 17320
18 2623	18 38150	18 10457	18 34490	18 35828	18 35828	18 35828	18 35828	18 35828	18 35828	18 35828	18 35828
19 38148	19 42273	19 42273	19 38193	19 38225	19 38225	19 38225	19 38225	19 38225	19 38225	19 38225	19 38225
20 4033	20 5234	20 38184	20 36378	20 45228	20 45228	20 45228	20 45228	20 45228	20 45228	20 45228	20 45228
21 51028	21 58643	21 44318	21 52536	21 52560	21 52560	21 52560	21 52560	21 52560	21 52560	21 52560	21 52560
22 58609	22 65677	22 59221	22 64428	22 64439	22 64439	22 64439	22 64439	22 64439	22 64439	22 64439	22 64439
23 65661	23 67170	23 69348	23 65695	23 65820	23 65820	23 65820	23 65820	23 65820	23 65820	23 65820	23 65820
24 67168	24 79764	24 65687	24 74324	24 74352	24 74352	24 74352	24 74352	24 74352	24 74352	24 74352	24 74352
25 79747	25 83260	25 67189	25 80015	25 81163	25 81163	25 81163	25 81163	25 81163	25 81163	25 81163	25 81163
26 83171	26 91378	26 79752	26 82554	26 83874	26 83874	26 83874	26 83874	26 83874	26 83874	26 83874	26 83874
27 80519	27 109915	27 8272	27 92554	27 109602	27 109602	27 109602	27 109602	27 109602	27 109602	27 109602	27 109602
28 109915	28 109911	28 91399	28 109630	28 109622	28 109622	28 109622	28 109622	28 109622	28 109622	28 109622	28 109622
29 109909	29 109618	29 109913	29 109917	29 92789	29 92789	29 92789	29 92789	29 92789	29 92789	29 92789	29 92789
30 92871	30 109913	30 92761	30 92761	30 92761	30 92761	30 92761	30 92761	30 92761	30 92761	30 92761	30 92761
31 2877	31 92721	31 92721	31 5432	31 5432	31 5432	31 5432	31 5432	31 5432	31 5432	31 5432	31 5432

Mikor van születésnapom?

Mindenki kísérje meg szerencsését a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más számmal van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszhatja saját számát.

Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.
Az I. osztály eredeti sorsjegyek tervszerű betétjei a következők:
egy nyolcad (1/8) frt — 75 vagy 1.50 korona egy negyed (1/4) frt 1.50 vagy 3. — korona
fél (1/2) frt 3 — 6 — — — — — egész (1) frt 6 — 12. —
A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb
f. é. november hó 10-ig

hozzánk bizalommal beküldeni.

FIÓKOK : TÖRÖK A. és Tsa

V, Váci körút 4. Muzeum körút II. Erzsébet-körút 54.
BANKHÁZA. BUDAPEST, VI. Teréz-körút 46/a.
Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban.

Sok és igen nagy nyereményt fizetünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt hat millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó. T. TÖRÖK A és Tsa bankházának. Budapest.
Ezzel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályához..... darab eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

A ..... korona összeg } után - eendő. } A nem kívánt törlendő.
utalvánnyal küldöm. }
mellékelve bankjegyekben (bélyegben.) }

Pontos cím: _____

Közgazdasági Bank részvénytársaság.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Igazgatóságunk több oldalról jövő óhajnak engedve elhatározta, **az ingatlanok eladás és vételének közvetítését** és az ezzel járó **összes pénzügyi műveletek lebonyolítását, mersékeit díj mellett.**

A legelőnyesebb feltételek, a legolcsóbb kamatláb mellett, nyújt ugy törlesztéses (amortisationalis) valamint kamatozó kölcsönöket. Azokat a leggyorsabban lebonyolítja, már meglévő kölcsönöket előnyösen convertál.

Egyben van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy egy

97 hold földből álló szállás

előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető a **Közgazdasági Bank** hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt.

Tisztelettel!

Közgazdasági Bank

részvénytársaság.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és sima vesszők mélyen leszállított áron Oltványok c. 90—100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegetajokból, tajfiztán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, ugy az oda- és visszaszállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki eb- belül szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

Élőkerítés.

Gleditschia csemeték és magvak.
Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember de semmi-féle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak, úgy hogy a bekerített részek teljesen kulcscsalárhatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás meliékeltetik. Bővebb tájékozás végett szíves ténynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, ahol annak tartalmát haszonra ne fordítanak, városon, falun pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócssemeték. Kétéves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cím: „Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep, Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Akar Ön egy szép és üde arczbőrt?

ugy használjon **Erős-féle arczenőcsőt** kitünő hatásu a bőr szépsége és finomsága előmozdítására.

Egyedüli-szer szeplő, májfoltok, mitesser és mindennemű bőrtisztatlanság ellen.

Teljesen ártalmatlan és higanymentes egy kis próba rendelés és Ön meggyőződik róla, hogy ez nem szédélgés. 1 próba tégely 1 korona, egy nagy tégely 2 korona, hozzá való szappan 70 fillér.

Erős-féle Ibolya-Crém nappal is használható miután nem zsíros hanem egy igen finom kellemes sikkosságu gyorsan felszívódó teljesen ártalmatlan arccrém, kisimitja a ránczokat és himlőhelyeket még korosabb egyéneknek is üde bájos ifju arczzint kölcsönöz nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget és bájlt varázsol. Egyedüli és biztos szer a bőrfőlrepedezése az arcz és a karok vörössége bőrhámlás és napégetés ellen. Az arczot nem teszi fényessé, hanem annak fényét mint a hölgy por elveszi.

Egy tégely Ibolya-Crém 1 korona.

Nigrin, „hajfestőszer“. Legujabb ólmentes ártatlan azonnal ható egyetlen legjobb hajfestőszer a haj minden színéhez különösen pedig szürke, fehér és veres haj (szintén szakál és szemszőrnél) 1 doboz két üveg 3 korona.

Köhögés elleni mellszörp igen jó hatással van mell és tüdőbántalmaknál köhögés rekedtség és nehéz lélegzésnél. 1 üveg ára 1 kor. 20 fill.

Erős-féle kőszvény szesz megbecsülhetlen külszer mindenféle rheuma, hasogatás, derékfájás, zsibbadás, főfájás, meghülés, csúzos és kőszvényes bajoknál, melynek bámulatos hatása már az első bedörzsölés után azonnal tapasztalható. 1 üveg ára 1 kor. 20 fill.

Az összes itt felsorolt különlegességek (saját készítmények) valódiság, biztos hatása és tökéletes ártalmatlanságért teljes felelőség vállalattal.

Levélbeli rendelések közvetlen továbbítatnak.

Megrendelések czimzendők

Erős Aladár,

gyógyszerész
(Pacsu-féle gyógyszer-tár)
Nagy-Kikindán.

AKAGIA SZAPPAN AKAGIA-puder 1 kor., AKAGIA-arórtó 2 kor. KOSZVÉNY ÉS OSZULEN KÉPES ARCSZÉPÍTŐ KÉSZÍTMÉNYEK. Kaphatók a gyógyszertárakban. Főraktár: KOBONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Káfvin-tér.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZET és SANATORIUM POZSONY, (Cottage).
 Gyógyászati helyi feladatok, pormentes és szélmentes. 200 kilométerrel távol, jól épült, ropogós hegyi utakkal. Szigorúan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kórház. Kétféle étkezés, mérsékelt árak. Egész évben át nyitva. Prospektus és felvitágozást küld. AZ IRÁZGATÓK.

MARGIT-KRÉM
 Alkalmazás: Érdemes tudni, hogy a szépség elérésére és fenntartására a legbiztosabb és legkedveltebb a FÜLDES-féle.
 Ár: 2 kor., hisz. helyi 1 kor., szappan 70 fillér, puder 1.20 kor.
 Készítő: FÜLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.
 Kapható minden gyógyszerárban.

Tanningene hajfestő szer
 A szájak és fogaknak legelőjebb az
OSAN
 ROZSATEJ
 Főszékhely: CZERNY J. ANTON, Bécs, XVIII. Carl. Ludwigstr. 6

PLATSCHEK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruhá áruház
 Budapest, IV. Központi Városház.

FERNOLENDT
 Cipőfénymaz, legjobbnak a világon, a cipőnek gyorsan süttet.
 Alapítói: 1832. - Gyártó: Bécs, L. Schulerstrasse 21. - Mindenütt kapható.

SCHWANHÄUSSER irodai cikkek
 RENDET TARTANAK - IDŐT TAKARITANAK
 SCHWANHÄUSSER, BÉCS, I. Johannesgasse 2.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR
 (ORTHOPEDIAI MŰINTÉZET)
 Budapest, VII. Kerepesi-út 32. (a Rókus-kórházzal szemben.)
 Csak és hallgatlag a legelőjebb.

PFAU FÉLE COGNAC A LEGJOBB

Vérgyógyítás - Hemopatia.
 Dr. KOVÁCS J. egyet. orvos.
 Budapest, V. Váci-körút 18.
 ismertető füzet 1 kor. bérmentve.

28 ÉV ÓTA!
 AZ ELISMERT LEGJOBB MAGYAR BESZERZÉSI FORRASA
MAUTHNER ÖDÖN
 BUDAPEST
 KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

ROTEL-PARIS SZÁLLODA
 Szálloda: SIMON PÁL
 BUDAPEST, VI. VÁZSI-KÖRÚT 28.
 ALTALÁNOS TUDÓSÍTÓ

MAGYAR TURISTA-TAPASZ
 VÖRÖSKERESZT GYÓGYSZERTÁR
 Budapest, VI. Andrássy-út 84.

Dr. Kovács KÉZPASZTA
 Kárpái IBOLYA-ILLAT

The Freshams
 Magyarországon működik 1865 óta

CSÁSZÁRFÜRDŐ
 téli és nyári gyógyhely BUDAPESTEN.

SZABADSÁGTEREK ÉRTÉKESÍTŐ ALVART
 BUDAPEST, VII. ERZSEBET-KÖRÚT 17
 FELVILÁGOSÍTÁS DÍJTALAN

JENCS-féle
 MAGYAR RESTITUTIÓS-FLUID
 lovak és szarvasmarhák

ZOLTÁN BÉLA gyógyszerárban Budapest Szabadságtér és Sétány-utca sarkán

BRAUSWETTER JÁNOS kromométer-órás SZEDEDEN

„Le Délice”
 legjobb Vergé cigarettapapír,
 legkedveltebb Vergé szivarkahüvely.
 Mindenütt kapható.

Szivattyúk és Mérlegek
 mindenféle minden czétra
 I. Wallfischg. 14. GÄRVERS W.; BÉCS, I. Schwarzenbergstr. 6.

SANTAL-EGGER
 Legelőjebb orvosok által ajánlott szer a felhagyó baktériumok...
 Budapest, VI. Váci-körút 17.